

L-Akkadema tal-Malti matul is-snin... (2013-2015)

Joseph P. Borg

Segretarju tal-Akkademja

Il-kunsill għas-sentejn 2013-2015

Fil-Laqqgħa Ġenerali li saret is-Sibt, 31 ta' Awwissu 2013 f'Dar l-Ewropa nħatar Kunsill magħmul minn Dr Olvin Vella (President), Dr George Farrugia (Viċi President), Joseph P. Borg (Segretarju), Reno Fenech (Assistent Segretarju), Ing. Maurice Mifsud Bonnici (Teżorier), Saviour Camilleri (Assistent Teżorier), Trevor Żahra (Uffiċjal għar-Relazzjonijiet Pubbliċi), Phyllis Debono, Victor Fenech, Achille Mizzi u Rita Saliba. Billi l-persuni nominati kienu jgħoddu hdx kif jitlob l-istatut għall-ħatra tal-Kunsill, ma ssejhitx elezzjoni. Għal din il-Laqqgħa Ġenerali attendew 25 membru.

Matul dawn is-sentejn il-Kunsill iltaqa' 23 darba, mill-10 ta' Settembru 2013 sas-16 ta' Lulju 2015, u l-laqqgħat dejjem saru f'Dar Doreen Micallef. Kienu mistednin speċjali f'uħud mil-laqqgħat: is-Sur Paul P. Borg (laqqgħa nru 4, fil-11 ta' Novembru 2013; is-Sur Carmel Azzopardi (laqqgħa nru 7, fit-3 ta' Jannar 2014); David Agius Muscat u Thomas Pace (laqqgħa nru 14, fit-23 ta' Settembru 2014); Claire Zerafa (laqqgħa nru 20, fit-30 ta' April 2015); Frank Zammit mill-Awstralja kien preżenti f'laqqgħa nru 21 fit-28 ta' Mejju 2015.

Ħatriet ta' bordijiet editorjali, sottokomitati u nominazzjonijiet

Fl-ewwel laqqgħa nħatar il-bord editorjali għall-ħarġa akkademika ta' *Il-Malti* LXXXV għas-sena 2013, b'Dr Olvin Vella bħala editur u David Agius Muscat, Joe Borg, Thomas Pace u l-Ing. Maurice Mifsud Bonnici bħala membri oħra tal-Bord Editorjali. Fit-tieni laqqgħa l-kunsill qabel mal-proposta li minbarra li toħroġ il-ħarġa bl-istudji akkademici, joħroġ ktieb għalih bit-taħditiet li saru. Din il-

ħarġa speċjali kienet fi ħsieb il-President flimkien ma' Bord Editorjali magħmul minn David Agius Muscat, Joe Borg u Thomas Pace. Aktar 'il quddiem, fis-6 laqgħa (9.12.2013) inħatar il-Bord Editorjali għall-ħarġa letterarja ta' *Il-Malti* għas-sena 2014 u din id-darba s-Sur Achille Mizzi nħatar editur flimkien ma' Toni Cortis u Claire Zerafa.

Mill-ewwel laqgħa bdiet id-diskussjoni fuq il-possibiltà li jkollna l-Qanun tal-letteratura tagħna (Awturi Klassiċi Maltin) u nħatar sottokomitat biex jiddiskuti din il-proposta, magħmul minn Dr George Farrugia, Victor Fenech, Dr Adrian Grima, Dr Bernard Micallef, Dr Immanuel Mifsud, Achille Mizzi u Rita Saliba.

Fit-tieni laqgħa l-Akkademja nnominat il-persuni għall-ħatra tal-Kapijiet tal-Kumitati Tekniċi tal-Kunsill Nazzjonali tal-Ilsien Malti.

Fis-17 ta' Jannar 2014 l-Akkademja ħatret il-ġurija għall-Premju Letterarju tal-Unjoni Ewropea 2014. Dan kien magħmul minn Carmel Azzopardi, Prof. Stella Borg-Barthet, Dr Marco Galea, Dr Albert Gatt u Achille Mizzi. Fid-19 ta' Novembru 2014 tħabbar li dan il-premju prestigjuż rebħu Pierre J. Meylak għar-rumanz tiegħu *Dak li l-lejl iħallik tgħid*. Il-premju ngħata mill-Kummissarju tal-Kultura Tibor Navracsics f'ċerimonja li saret fi Brussell u li għaliha kien preżenti wkoll il-Ministru tal-Kultura u l-Ġustizzja, Dr Owen Bonnici.

Prof. Manwel Mifsud ressaq proposta lill-Kunsill Nazzjonali tal-Malti biex jinħatar Kap għall-Komitat Tekniku għall-Malti fil-Mużika u l-Ispettaklu. Id-Dipartiment tal-Malti ressaq l-ismijiet għal dan il-Komitat Tekniku u l-Akkademja pproponiet lil Corazon Mizzi fil-laqgħa tat-18 ta' Frar 2015.

Fl-istess laqgħa s-Segretarju ġie nnominat għall-Kunsill tal-EWC u ħa sehem sehem fil-Laqgħa Ġenerali Annwali li saret fi Brussell fit-8 ta' Ġunju 2015.

Pubblikazzjonijiet

Il-Malti

Tul dawn is-sentejn l-Akkademja ħarġet erba' edizzjonijiet ta' *Il-Malti* – żewġ ħarġiet akkademiċi, ħarġa letterarja u ħarġa speċjali. *Il-Malti* – LXXXV – ħarġa akkademika (2013) ħareġ f'Marzu 2014 editjat minn Dr Olvin Vella; *Il-Malti* – LXXXVI – ħarġa letterarja (2014) editjat minn Achille Mizzi ħareġ f'Diċembru 2014; *Il-Malti* – LXXXVII – ħarġa speċjali (2014) editjat minn Dr Olvin Vella ħareġ f'Ottubru 2014 u kienet tinkludi għall-ewwel darba paġni bil-kulur b'żewġ studji fuq il-Kantilena, tnejn oħra marbutin mal-ħakma Għarbija, u ieħor fuq il-predikaturi tas-seklu 18. Din il-ħarġa giet stampata qabel il-ħarġa letterarja tal-2014; *Il-Malti* – LXXXVIII – ħarġa akkademika (2015) editjat minn Dr Olvin Vella gie ppubblikat f'Lulju 2015 bil-kontribuzzjoni ta' Olivia Borg fuq Ġużè Ellul Mercer; Dr George Farrugia fuq il-ġens grammatikali fil-Malti; Reno Fenech fuq il-vokali <i> fil-bidu ta' kliem romanz; Christina Sammut fuq il-pronunzja tas-suffiss pronominali <-aha> u Dr Bernard Micallef bi studju dwar l-arti satirika fin-novelli ta' Juann Mamo.

Bis-saħħa tat-taħditiet organizzati kważi kull xahar daħlu ammont sabiħ ta' studji lingwistiċi u letterarji li dehru fil-ħarġiet akkademiċi u speċjali ta' *Il-Malti*. Skont il-ftehim mal-Ministeru tal-Edukazzjoni u l-Klabb Kotba Maltin, l-Akkademja tgħaddi 150 kopja ta' kull edizzjoni ppubblikata lill-Ministeru sabiex jitqassmu fl-iskejjel u fil-libreriji f'Malta u Għawdex.

Doreen Micallef – Il-Konferenza – Il-Poeżiji (2015)

Proġett ieħor fi ħsieb l-Akkademja kien li jingabru u jiġu ppubblikati l-atti tal-Konferenza f'ġieħ Doreen Micallef li kienet saret fit-3 ta' Diċembru 2011 fil-Kavallier San Ġakbu f'għeluq l-10 sena minn mewtha. Din il-pubblikazzjoni tħalliet fi ħsieb Victor Fenech u Reno Fenech.

Il-pubblikazzjoni, bit-titlu *Doreen Micallef – Il-Konferenza* tinkludi t-taħditiet ta' Rev. Prof. Peter Serracino Inglott, Prof. Oliver Friggieri, Dr Bernard Micallef, Dr Marco Galea, Dr Immanuel Mifsud flimkien mal-kontribuzzjonijiet li saru minn Francis Galea, Marlene Saliba, Olivia Borg u Rebecca Spiteri. Il-pubblikazzjoni tagħlaq b'Suppliment Viżiv li jinkludi ritratti ta' Vince Briffa li fihom irnexxielu jiġbor il-qagħda mwiegħra li fiha kienet qed tgħix il-poetessa.

Bil-ħsieb li Doreen Micallef tingħata tifikira tassew denja u mistħoqqa l-Akkademja ddeċidiet li tippubblikalha wkoll il-ġabriet poetiċi tagħha fi ktieb wieħed flimkien ma' għadd ta' poeżiji oħra li kien xieraq li jingabru f'din il-pubblikazzjoni. Dan ix-xogħol tħalla mill-ġdid fil-kura ta' Victor Fenech u Reno Fenech li ħadmu b'impenn u sagrafiċċju. Għaldaqstant, il-ġabriet poetiċi *Fit-Triq tal-Empirew* (1975), *De Profundis* (1979) u *Kyrie* (1980) flimkien ma' xogħlijiet oħra li deheru f'antologiji u rivisti letterarji ngabru f'din il-pubblikazzjoni, bit-titlu *Doreen Micallef – Il-Poeżiji* li wkoll inkludiet Supplement Viżiv li fih deheru għall-ewwel darba ittri u manuskritti tal-poetessa.

Dawn iż-żewġ volumi ġew ippubblikati mill-Akkademja flimkien mal-Klabb Kotba Maltin u ħargu bħala żewġ volumi fi slip-case pulita f'Ottubru 2015. It-tnedija saret nhar il-25 ta' Jannar 2016 fil-Palazzo De La Salle (Malta Society of Arts), il-Belt.

Profil tal-Akkademja tal-Malti u tessera għall-imsieħba

Il-Kunsill ħass il-bżonn li jistampa folju li jinkludi tagħrif fil-qosor dwar l-Akkademja, il-pubblikazzjonijiet tagħha, l-attivitajiet u t-taħditiet li torganizza bil-għan li tħajjar aktar awturi u gradwati jissieħbu magħna. Dan il-folju kien fi ħsieb Phyllis Debono u s-Segretarju u ġie pprezentat fil-laqgħa tal-Kunsill fil-21 ta' Ottubru 2014, flimkien ma' tessera ġdida li tqassmet lill-membri mal-avviż tal-Laqqgħa Ġenerali.

Ċirkularijiet u stedinet

Matul is-sentejn ntbagħtu ċirkularijiet lill-membri kollha kull meta saret xi taħdita jew seminar u għas-serati mużiko-letterarji ntbagħtu inviti uffiċjali. It-taħditiet tħabbru wkoll mill-Facebook, mis-sit elettroniku kif ukoll permezz ta' emails. Il-posta lill-imsieħba kienet tinkludi wkoll iċ-ċirkulari tal-*Frejje* – attività li saret fil-Kavallier San Ġakbu (27.12.2013); mad-*Deċiżjonijiet 1* il-membri waslilhom l-istatut il-ġdid aġġornat kif ġie emendat fil-Laqqgħa Ġenerali Ordinarja li saret fil-31 ta' Awwissu 2013; ċirkulari bit-talba għall-poeżiji marbuta ma' okkażjonijiet speċjali għall-

Facebook tal-Akkademja; maċ-ċirkulari tat-taħdita ta' Dr Bernard Micallef intbagħat l-avviż għall-abbonament għall-ktieb *M.A. Vassalli – An Enlightened Maltese Reformer* ta' Prof. Frans Ciappara flimkien mal-avviż għall-attività *Wirt Malti – Hrejjef u Mużika* ta' Ruben Zahra; ċirkulari tavża t-taħditiet tal-Prof. Andrzej Zaborski u t-taħdita ta' Dr George Farrugia lill-għalliema tal-Malti (April-Mejju 2014); ċirkulari tal-Kunsill Nazzjonali tal-Ktieb b'rabta mal-Public Lending Rights flimkien ma' żewġ avviżi bil-kulur għat-taħdita fuq *Il-Karnival Barokk f'Malta* u *Il-Qarċilla* (3.02.2015).

Taħditiet

L-Akkademja ssoktat torganizza t-taħditiet minn esperti f'oqsma differenti tal-Malti. Għal ħafna mit-taħditiet kienet mistiedna persuna li ħadet ħsieb tintroduċi l-kelliem. Saru tnax-il taħdita, il-biċċa l-kbira tagħhom f'Dar l-Ewropa, il-Belt, filwaqt li oħrajn saru fiċ-Ċentru Nazzjonali tal-Kurrikulu, il-Ħamrun, fiċ-Ċentru Iżlamiku (il-Moskea), ir-Raħal Ġdid, f'Palazzo Santa Sofia, l-Imdina, fil-Palazz tal-Inkwizitur, il-Birgu, u fil-Mużew Nazzjonali tal-Istorja Naturali, l-Imdina:

Taħdita nru 1 fil-31 ta' Ottubru 2013: "Int kif tliissinha 'jaqraha'?" – Christina Sammut. Introduċa Prof. Albert Borg, fiċ-Ċentru Nazzjonali tal-Kurrikulu, il-Ħamrun.

Taħdita nru 2 fil-11 ta' Diċembru 2013: "Il-Grammatika tal-Kunjomijiet Maltin ta' nisel Taljan" – Dr Mario Cassar. Introduċa Dr George Farrugia, fiċ-Ċentru Nazzjonali tal-Kurrikulu, il-Ħamrun.

Taħdita nru 3 fit-23 ta' Jannar 2014: "Il-Versi Għarbin tal-Poeti Medjevali Maltin – ħarsa mill-ġdid" – Prof. Martin Zammit. Introduċa Achille Mizzi, il-Moskea, iċ-Ċentru Iżlamiku, ir-Raħal Ġdid.

Taħdita nru 4 fit-28 ta' Marzu 2014: "Studju Kritiku fuq il-qari tal-Kantilena" – Prof. Bernard Micallef. Introduċa Trevor Żahra, f'Dar l-Ewropa, il-Belt.

Taħdita nru 5 fis-16 ta' April 2014: "Is-Sorsi Primarji u l-Ħajja ta' Brandano Caxario (u raġuni oħra għala seta' kkopja l-Kantilena)" – Dr Joan Abela. Introduċiet Rita Saliba, f'Palazzo Santa Sofija, l-Imdina.

Taħdita nru 6 fil-15 ta' Mejju 2014: *X'hemm ġdid fil-Himjari?* – Prof. Michael Cooperson. Introduċa Achille Mizzi, f'Dar l-Ewropa, il-Belt.

Taħdita nru 7 fid-29 ta' Jannar 2015: *“r-Rikkezza tad-Djaletti”* – Prof. Albert Borg. Introduċa Trevor Żahra, f'Dar l-Ewropa, il-Belt.

Taħdita nru 8 fit-13 ta' Frar 2015: *“Il-Karnival Barokk f'Malta: ritwali viżivi, miktuba u mitkellma”* – Dr William Zammit. Introduċa Joe Borg, fil-Palazz tal-Inkwizitur, il-Birgu.

Taħdita nru 9 fis-16 ta' Frar 2015: *“Il-valur lingwistiku tal-Qrieċel”* – Dr Olvin Vella, b'wirja organizzata mill-Akkademja, fil-Palazz tal-Inkwizitur, il-Birgu.

Taħdita nru 10 fis-17 ta' Frar 2015: *“Il-Qarċilla – il-ħila letterarja ta' Dun Feliċ Demarco”* – Prof. Bernard Micallef, fil-Mużew Nazzjonali tal-Istorja Naturali, l-Imdina.

Taħdita nru 11 fl-24 ta' Marzu 2015: *Id-Deciżjonijiet 2* – ir-reviżjoni tar-regoli tal-1984 bis-sehem ta' Prof. Albert Borg, Prof. Ray Fabri u Dr George Farrugia organizzata flimkien mal-Kunsill Nazzjonali tal-Ilsien Malti f'Dar l-Ewropa, il-Belt.

Taħdita nru 12 fis-17 ta' April 2015: *“Dun Karm u Caruana Dingli”* – Dr Giuseppe Schembri Bonaci, f'Dar l-Ewropa, il-Belt.

Ħajr lis-Sur Brian Buhagiar ta' Dar l-Ewropa, lis-Sinjuri David Agius Muscat, David Muscat u George Mifsud taċ-Ċentru Nazzjonali tal-Kurrikulu kif ukoll lis-Sur Godwin Vella (Heritage Malta) biex stajna norganizzaw dawn it-taħditiet. Fil-biċċa tagħhom kellhom attendenza sabiħa u ġew irrekordjati b'mod digitali għall-posterità fl-arkivju tal-Akkademja.

Serati muzikoletterarji kommemorattivi

L-Akkademja organizza erba' lejliet muzikoletterarji ma' entitajiet oħra biex tfakkar lil:

Dun Karm

L-Akkademja ħadet sehem fil-korteo ta' Jum Dun Karm li jsir ta' kull sena mill-iskola primarja tal-Furjana sal-Mafkar tal-Poeta Nazzjonali (18.10.2013 u 17.10.2014). Din l-attività giet organizzata mid-Dipartiment tal-Malti tad-Direttorat tal-Kwalità u Standards fl-Edukazzjoni flimkien mal-Kumitat Festi Nazzjonali.

Fit-18 ta' Ottubru 2013 l-Akkademja organizzat serata muzikoletterarja f'għieħ Dun Karm fil-Bibljoteka Nazzjonali flimkien mas-Sur Charles Coleiro flimkien mal-Kumitat Festi Nazzjonali. Fl-20 ta' Ottubru 2014 l-Akkademja ngħaqdet mill-ġdid mal-Kumitat Festi Nazzjonali u organizzat is-serata "Seddaq il-Għaqda fil-Maltin" fil-Palazz ta' Sant'Anton taħt il-patroċinju tal-President ta' Malta. Ħamest ijiem wara (27.10.2014) is-serata saret mill-ġdid mal-Kumitat għaċ-Ċelebrazzjonijiet Nazzjonali u Reġjonali fis-Sala tal-Ministeru għal Għawdex.

F'għeluq iċ-ċentinarju tal-Innu Ewkaristiku ta' Dun Karm – "Nadurawk ja Ħobż tas-Sema" – l-Akkademja ħadet ħsieb tippubblika tagħrifa fil-folju *Jum il-Mulej* fis-6 ta' Ottubru 2013.

Kelinu Vella Haber

Fid-29 ta' Novembru 2013 l-Akkademja organizzat serata f'għieħ Kelinu Vella Haber f'għeluq il-100 sena minn twelidu flimkien mal-Ministeru għal Għawdex. Paul P. Borg għamel kummenti bijografici permezz ta' *powerpoint* u saru żewġ diskorsi ewlenin, wieħed mis-Sur Richard Matrenza fuq il-Moviment tal-Malti u ieħor mis-Sur Patrick Sammut b'rabta mal-kontribut letterarju ta' Kelinu Vella Haber. Il-programm tmexxa minn Lina Brockdorff u Josephine Mahoney u s-serata ntemmet b'diskors mill-Onor. Dr Anton Refalo, Ministru għal Għawdex. Kelinu ħalliena ftit tal-ġimgħat wara, fit-28 ta' Jannar 2014.

Karmenu Vassallo

F'għeluq il-100 sena mit-twelid ta' Karmenu Vassallo, l-Akkademja organizzat serata muzikoletterarja mal-Uffiċċju tal-Prim Ministru f'Kastilja fit-30 ta' Jannar 2014 u kienet fi ħsieb kumitat organizzattiv magħmul minn Dr George Farrugia, Joe Borg, Marcel Zammit Marmarà,

Mro Dominic Galea u Josette Ciappara flimkien mal-atturi tagħha. Is-serata bdiet b'diskors qasir minn Dr George Farrugia u segwiet b'apprezzament viżwali mhejji minn Marcel Zammit Marmarà, filmat mill-arkivji tal-PBS tal-Prof. Joe Friggieri jintervista lill-Poeta, diskors kommemorattiv dwar il-*leitmotif* ta' Karmenu Vassallo mill-Prof. Oliver Friggieri u drammatizzazzjoni ta' poeziji minn atturi taħt id-direzzjoni ta' Josette Ciappara. Kienet imżewqa wkoll b'mużika ta' Mro Dominic Galea u kant ta' Corazon Mizzi u Doreen Galea. Is-serata ntemmet b'diskors mill-Prim Ministru Dr Joseph Muscat.

Ġużè Chetcuti

Kumitat ieħor magħmul minn Dr George Farrugia, Joe Borg, Saviour Camilleri, Rita Saliba (għall-Akkademja) u Carmel Magro, Salv Sammut u Charles Mifsud (għall-Għaqda Poeti Maltin) ħa ħsieb jorganizza serata f'ġieħ Ġużè Chetcuti li saret fir-Razzett tal-Markiż, il-Mosta nhar l-1 ta' Awwissu 2014. Għal din it-tifkira onorana mhux biss bil-preżenza imma wkoll bis-sehem tiegħu, il-Mons. Victor Grech, qarib ta' Ġużè Chetcuti li qasam mal-udjenza t-tifkiriet tiegħu. Is-serata ta' tifkira kienet imżewqa bil-proża u bil-poezija ta' Ġużè Chetcuti u bis-sehem tal-kantawtur Walter Micallef. Saru diskorsi kommemorattivi minn Patrick Sammut u Prof. Oliver Friggieri u fost il-qarrejja kien hemm Salv Sammut, Yana Psaila, Carmel Bianchi, Dr George Farrugia, Rita Saliba, Joe Borg, Saviour Camilleri, Jane Micallef, Charles Mifsud u Theresa Pace.

Konferenza Mikiel Anton Vassalli – 250 sena minn twelidu

Għall-250 anniversarju mit-twelid ta' Mikiel Anton Vassalli, l-Akkademja ħasbet għal Konferenza bil-ħsieb li l-kontribuzzjonijiet li jidhlu jiġu ppubblikati u jkomplu jkabbri r-riċerka fuq Missier l-Ilsien Malti. It-tnejniet bdew kmieni f'Lulju 2014 u għall-ewwel l-intenzjoni kienet li ssir konferenza waħda. Kienet fi ħsieb Olvin Vella, David Agius Muscat, Joe Borg u Trevor Żahra li b'sorpriza għalihom, ir-riċerka u kontribuzzjonijiet li daħlu wasslu biex ġew organizzati żewġ konferenzi: l-ewwel waħda saret fit-3 ta' Diċembru 2014 u t-tieni waħda saret fis-7 ta' Jannar 2015, it-tnejn f'Dar l-Ewropa.

Fl-ewwel parti, li tmexxiet minn Dr George Farrugia, kellna kontribuzzjonijiet minn Dr Giovanni Bonello, Karmenu Bonavia, Dr Mario Cassar, Mons. Ġwann Azzopardi, David Agius Muscat, Olvin Vella, Dr William Zammit u Prof. Frans Ciappara.

It-tieni parti tmexxiet minn Rita Saliba u ħadu sehem Dr Stefano Zammit, Prof. Richard Spiteri, Liam Gauci, Dr Charles Xuereb, Prof. Horatio C.R. Vella, Dr Albert Ganado, Dr Robert Thake u għalaqha Victor Fenech.

Matul l-ewwel parti tal-Konferenza ġew preżentati *L-Avukat Giuseppe Elia Pace (1742-1820): Ħabib ta' M.A. Vassalli f'Ruma* ta' Karmenu Bonavia u *Minn Fomm Vassalli* ta' David Agius Muscat u Olvin Vella. *Il-Prefazju Storiku tal-Mylsen Feniċju-Puniku* ta' Prof. Horatio C. R. Vella tnieda fit-tieni parti.

Tnedijiet ta' kotba oħra

Minbarra t-tnedijiet li saru waqt iż-żewġ Konferenzi f'ġieħ Vassalli, l-Akkademja nidiet żewġ kotba oħra: it-tielet u l-aħħar volum fis-sensiela *In-Nisġa tal-Ħsieb* tal-Prof. Joe Friggieri fit-13 ta' Ġunju 2014 li ħadet il-forma ta' intervista mill-Prof. Manwel Mifsud u Olvin Vella f'Dar l-Ewropa. Wara saret bibita fid-daħla tal-Università l-Qadima fejn sar ukoll il-bejgħ tal-ktieb. Saret ukoll it-tnedija ta' *Malta Poema Viżiva* ta' Victor Fenech bil-għajjnuna tal-Kunsill Malti għall-Arti flimkien ma' Poeżijaplus u bil-partecipazzjoni tal-awtur ma' Kit Azzopardi, Vince Fabri, Rita Pace, Joe Galea u Leanne Ellul. L-attività saret fis-sede tal-Kunsill Malti għall-Arti, 'Casa Scaglia' Triq Mikiel Anton Vassalli, il-Belt.

Nwar – programm imxandar minn Radju Malta 1

Fuq inizzjattiva ta' Victor Fenech, l-Akkademja bdiet tieħu sehem fil-programm popolari "Nwar" ta' Susanne Mulvaney kull nhar ta' Ġimgħa fuq Radju Malta 1 (7pm-7.45pm). F'dan il-programm

ħadna ħsieb nistiednu lill-membri tagħna biex jiġu intervistati u hekk nagħtu pubbliċità lilhom u lill-kotba tagħhom. Bdejna nieħdu sehem mill-programm li xxandar fit-3 ta' Ottubru 2014 u sas-26 ta' Ġunju 2015 irreġistrajna 38 programm fi tliet skedi ta' 13-il programm kull wieħed:

Olvin Vella – 250 sena mit-twelid ta' Vassalli

Inġ. Maurice Mifsud Bonnici – it-tifkiriet tal-gwerra

Ġorg Borg – Il-bidliet fix-xejra tal-poeżija minn dik tradizzjonali

Prof. Albert Borg – id-djaletti

Phyllis Debono u Claire Zerafa – It-tagħlim tal-Malti

Rita Saliba – Il-kotba tat-tfal u l-adolessenti

Prof. Oliver Friggieri – Il-ġrajja tal-Innu Malti

Dr George Farrugia – Il-prinċipji tal-ortografija fil-Malti

Dr George Farrugia – L-aġġornament tal-ortografija

Joe Borg – Il-75 sena mill-mewt ta' Ġużè Bonnici

Toni Cortis – Il-produzzjoni tal-kotba

Prof. Ray Fabri u Thomas Pace – Il-kors tal-qari tal-provi

Karmenu Bonavia – Inxandru lil Vassalli bil-kotba u l-wirjiet

Trevor Żahra – Il-bidu u l-iżvilupp tal-letteratura tat-tfal f'pajjiżna

Prof. Rena Balzan – il-karriera letterarja tagħha

Lina Brockdorff – il-karriera letterarja tagħha

Charles Casha – il-karriera letterarja tiegħu

Dr Bernard Micallef u Conrad Fenech – Il-Qarċilla tal-1760

Trevor Żahra u Joe Galea – Il-Qarċilla din il-ġimgħa

Prof. Joe Friggieri – *In-Nisġa tal-Ħsieb*

Prof. Albert Borg u Dr George Farrugia – Il-kliem ta' nisel Ingliż, kif se niktbuh?

Carmel Bezzina – Saydon

Marcel Zammit Marmarà – Karmenu Vassallo

Carmel G. Cauchi – il-karriera letterarja tiegħu

Paul P. Borg – il-karriera letterarja tiegħu

Prof. Manwel Mifsud – *Ikun li trid Int*

John Bonello – il-kotba tal-fantaxjenza bil-Malti

Bertram Portelli – awtur żagħżuġ b'rumanz ġdid għaż-żgħażaġħ

Salv Sammut – il-pubblikazzjonijiet tiegħu u sehmu fl-għaqdiet letterarji

Marlene Mifsud Chircop – I-Għana fil-Folklor Malti

President Emeritu Dr Ugo Mifsud Bonnici – *Il-Politika tal-Konvinzjoni* – esperjenza ta' politiku

Dr Josette Attard – L-estetika letterarja u l-ħajku

Ġużi Gatt – It-tradizzjonijiet, l-origini ta' kliem ta' snajja' Maltin

Michael Cini – *Preżenza* – l-ewwel publikazzjoni tiegħi

Dr William Zammit – il-Karnival Barokk ta’ Malta

Carlston Grima – it-terminologija tal-Piroteknika

Leanne Ellul – il-kitba tad-drammi u l-Konkurs Letterarju għaż-Żgħażagħ

Clifford Jo Żahra – Juann Mamo

Il-koordinazzjoni tal-programm kienet fi ħsieb Olvin Vella, Joe Borg u Rita Saliba u fiha ħadu sehem madwar 40 awtur. Din is-sensiela ngħatat il-pubblicità li jixirqilha fil-Facebook tal-Akkademja u kull mistieden ingħata promozzjoni qabel kull xandira.

Membri ġodda u ħatra ta’ Membri Onorarji

Matul dawn is-sentejn issieħbu magħna rekord ta’ 36 membru ġdid, ħafna minnhom gradwati fost oħrajn biċ-Ċertifikat tal-Qarrejja tal-Provi tal-Malti, kif ukoll awturi. Il-Kunsill ħatar bħala Membri Onorarji lis-Sinjuri Karmenu Bonavia u lil Toni Cortis b’apprezzament għax-xogħol u r-riċerka tagħhom.

Il-Facebook, is-sit elettroniku u l-korrispondenza elettronika

Minbarra ċ-ċirkularijiet bil-posta regolari l-Akkademja baqgħet tiegħu ħsieb tavża u tibgħat l-informazzjoni lill-membri tagħha permezz tal-emails u l-paġna tagħha fil-Facebook li sal-lum irreġistrat 2,243 like filwaqt li żaruha 3,407 persuna. Din qed isservi mhux biss ta’ kuntatt kontinwu imma wkoll ta’ vetrina għall-attivitajiet tagħna. Trevor Żahra ħa ħsieb iżomm din il-paġna dejjem attraenti u interessanti.

F’Novembru 2013 u f’Diċembru 2014, is-sit elettroniku mħaddem mill-Alert ġie aġġornat minn Thomas Pace, Rita Saliba, Joe Borg u Trevor Żahra.

Fil-laqgħa tat-30 ta' April 2015 Claire Zerafa nħatret biex tibni u tfassal sit elettroniku ġdid mill-pjattaforma tal-Wordpress u jkun taħt il-kura tagħha. Għaldaqstant, beda t-trasferiment tat-tagħrif kollu mis-sit tal-Alert għas-sit elettroniku l-ġdid fid-dominju tal-Wordpress u l-indirizz elettroniku l-ġdid huwa: <https://akkademjatalmalti.wordpress.com/>

Permezz ta' email kważi kull xhar, minn Diċembru 2013 sa Ottubru 2014 ħadna ħsieb naġġornaw lill-membri b'kalendarju kulturali bil-ħsieb li filwaqt li nkunu qed navżaw l-attivitajiet titnaqqas il-possibiltà li dawn jidhlu f'xulxin. Il-kalendarju kulturali kien fi ħsieb Saviour Camilleri u s-Segretarju.

Posters bl-Innu Malti għall-iskejjel primarji u sekondarji

Bil-ħsieb li l-Innu Malti fl-iskejjel tal-Gvern u tal-Knisja jkun aktar preżenti anke viżwalment, l-Akkademja u l-Ministeru tal-Edukazzjoni stampaw żewġ posters bl-Innu Malti, wieħed għall-klassijiet kollha fl-iskejjel primarji u ieħor għal kull blokk fl-iskejjel sekondarji. L-Akkademja daħlet għall-ispiza ta' 700 poster għall-primarji u 500 għas-sekondarji filwaqt li l-Ministeru tal-Edukazzjoni ħa ħsieb jistampa 1,500 għall-klassijiet tal-primarja. Id-disinn ta' dawn il-posters kien fi ħsieb Victor Fenech u Trevor Żahra li tlestew f'Settembru 2014 u bdew jitqassmu mix-xahar ta' wara mill-Uffiċċju tal-Ispetturi tal-Malti.

Dar Doreen Micallef – is-sede l-ġdida tal-Akkademja

Nhar is-27 ta' Settembru 2013 sar il-ġarr tal-bqija tal-arkivju minn Palazzo Carafa għal Dar Doreen Micallef fil-preżenza ta' David Agius Muscat, Joe Borg u Olvin Vella. Tkompla xi xogħol ta' rinovazzjoni fis-sede tal-Akkademja u fost ħwejjeg oħra, bil-għajnuna ta' Phyllis Debono u Rita Saliba, f'Lulju 2014 il-post ġie mzejjen bil-purtieri.

Proġett ieħor fi ħsieb is-Segretarju u Toni Cortis kien li jingabru u jiġu inkwadrati r-ritratti tal-Presidenti tal-Akkademja. Ir-ritratt ta' Patri Joseph Ghigo nkiseb mill-Provinċjal tal-Ġiżwiti fin-Naxxar u r-ritratt tal-Prof. Ġużè Galea nkiseb mingħand is-Sa Marguerite Herrera, Tas-Sliema. Ġie wkoll restawrat l-inkwatu ta' Dun Karm u tqiegħed ritratt ġdid aktar dekoruż tal-Poeta Nazzjonali. L-inkwatri ġew preżentati waqt il-laqgħa tal-kunsill tat-23.09.2014.

Iż-żewġ *posters* bl-Innu Malti ġew inkwadrati minn Rita Saliba biex jinżammu f'Dar Doreen Micallef. Dr George Farrugia u Phyllis Debono ħadu ħsieb iqassmu kopji ta' *Il-Malti* u pubblikazzjonijiet oħra tal-Akkademja mis-snin l-imghoddija lill-għalliema u lill-istudenti tal-kors tal-qari tal-provi.

L-emblema tal-Akkademja

Fuq inizzjattiva tal-President, ittiegħed ritratt diġitali tal-emblema tal-Akkademja mill-pittura originali mill-fotografu Joseph P. Borg ta' Ғaż-Żebbuġ. L-aħħar irtokki diġitali saru għand l-Outlook u b'hekk twarrbu l-ineżattezzi li kellna fl-emblema diġitali ta' qabel.

"Malta, grajja kbira ta' gżira nazzjon żgħir f'mitt oġġett"

L-Akkademja ħadet sehem fil-wirja li saret minn Heritage Malta fil-Mużew Nazzjonali tal-Arkeoloġija, il-Belt, bil-kartellun tal-"Kunċert Malti" tat-3 ta' Frar 1923 li nstab minn David Agius Muscat waqt ir-riċerka tiegħu fuq l-arkivju tal-Akkademja. Dan il-kartellun għandu rabta speċjali mal-Innu Malti u dehret riċerka fuqu kemm fil-ktieb *Studji Dunkarmjani* (2011) kif ukoll fil-ktieb tal-Prof. Oliver Friggieri *L-Istorja tal-Innu Malti – kif sar u xi jfisser* (2014). Il-wirja kienet miftuħa għall-pubbliku bejn Marzu 2014 u Frar 2015. Il-Kunsill kien mistieden iżur din il-wirja fit-30 ta' Ġunju 2014 u kien iggwidat mis-Sa Sharon Sultana ta' Heritage Malta.

Attivitajiet u ħidma oħra

Żjara ta' kortesija lill-President ta' Malta

Il-Kunsill għamel żjara ta' kortesija lill-President ta' Malta l-E. T. Marie Louise Coleiro Preca nhar il-25 ta' Awwissu 2014 fil-Palazz, il-Belt u ġew ippreżentati l-aħħar pubblikazzjonijiet ta' *Il-Malti*. Minbarra d-diskussjoni fuq il-qagħda tal-Malti tfassal pjan ta' ħidma fuq il-kant tal-Innu Malti fl-iskejjel. Il-President fissret l-impenn tagħha biex issir promozzjoni lill-Innu Malti u l-Uffiċċju tal-President ta' Malta stampa werreġja bl-Innu Malti li, wara li għaddiet mill-iskrutinju tal-Kunsill, bdiet titqassam lill-istudenti kollha waqt iż-żjarat tal-President ta' Malta fl-iskejjel. Il-President ta' Malta stiednet lill-Akkademja biex jissoktaw is-serati kommemorattivi fil-Palazzi taħt il-patroċinju tagħha u nkomplu nibnu l-librerija Maltija fil-Palazz ta' Sant'Anton mibdija fi żmien il-President Emeritu Dr George Abela.

Il-Malti bħala rekwizit għall-eżami tal-Matsec

Fit-3 ta' Diċembru 2013 saret laqgħa dwar il-letteratura Maltija fit-tagħlim tas-sekondarja fl-Istitut tal-Mediterran li attendew għaliha l-biċċa l-kbira tal-entitajiet li għandhom x'jaqsmu mal-Malti. Għal din il-laqgħa kienu preżenti d-Direttur Grace Grima u l-Prof. Frank J. Ventura. Laqgħa kongunta oħra saret fil-5 ta' Lulju 2015 mad-Dipartiment tal-Malti tal-Università ta' Malta flimkien mal-Kunsill tal-Malti. Din il-laqgħa tqanqlet wara li ssemmiet il-proposta li l-letteratura Maltija tinqata' f'sillabu u eżami għalih.

Laqgħa mal-pubblikaturi

Billi hi fil-qrib, u l-bidla tar-regola tolqot lill-pubblikaturi, speċjalment dawk li għandhom il-kotba mxerrdin fl-iskejjel,

L-Akkademja ħadet ħsieb torganizza laqgħa għall-pubblikaturi li jippubblikaw bil-Malti biex tiddiskuti magħhom ir-reviżjoni tar-regoli dwar il-kitba tal-kliem Malti ta' nisel Inġliż. F'din il-laqgħa ġie diskuss kif l-aħjar għandha tidhol fis-seħħ din ir-regola, u kemm għandhom jgħoddu s-snin ta' tranżizzjoni biex ikun hemm passagġ bla dannu għall-investiment tal-pubblikaturi. Fir-regoli tal-2008 kien hemm perjodu ta' tranżizzjoni ta' 3 snin imma xi wħud ħassewh qasir. Il-laqgħa saret nhar it-22 ta' April 2015 u attendew rappreżentanti tal-BDL, Merlin Library, DOM u kienu preżenti wkoll Prof. Ray Fabri u Thomas Pace għall-Kunsill Nazzjonali tal-Ilsien Malti.

Tislima lil dawk li ħallewna matul is-sentejn li għaddew

Is-Segretarju flimkien ma' Victor Fenech irrappreżentaw lill-Akkademja fil-funerali ta' Anton Cassar (2.07.2014) u Lino Spiteri (14.11.2014) li kienu membri fl-Akkademja u nxtraw kuruni għall-korteo. Is-Segretarju kien preżenti wkoll għall-aħħar tislima lil Louisette Briffa (mart Rużar Briffa – 29.08.2014) u Prof. Godfrey Wettinger (27.05.2015). Inghataw tislima xierqa wkoll permezz tal-Facebook.

Il-Kantilena fir-Registru Internazzjonali tal-Memorja tad-Dinja bħala Wirt Dinji mill-UNESCO

Bl-inizjattiva tal-Akkademja u bl-appoġġ ta' entitajiet bħall-Kunsill Nazzjonali tal-Malti, id-Dipartiment tal-Malti, l-Istitut tal-Lingwistika tal-Università ta' Malta, il-Kunsill għar-Riżorsi tal-Arkivju Notarili flimkien mal-Għaqda tal-Istorja, ġiet approvata b'mod unanimu l-applikazzjoni tal-Kantilena għat-titlu ta' Wirt Dinji u biex titniżżel fir-Registru Internazzjonali tal-Memorja tad-Dinja bħala Wirt Dinji. Il-Kantilena kienet ukoll fost il-mitt esebit fil-Mużew tal-Arkeoloġija l-Belt li mmarkaw l-aktar mument importanti fl-Istorja ta' Malta. Il-preżentazzjoni saret lill-UNESCO fil-Mużew tal-Arkeoloġija, il-Belt fil-21 ta' Marzu 2014.

Ritratti diġitali ta' *Il-Malti*

Is-Sur William Thierens kompli l-proġett tal-digitalizzazzjoni tal-ħargiet kollha ta' *Il-Malti* u kienu aċċessibbli għal kulhadd minn sit elettroniku. Is-Segretarju kellu tliet laqgħat mas-Sur Thierens li fihom għadda l-kopji ta' *Il-Malti* mill-arkivju għal dan il-proġett u wara ġew irritornati. Dawn kienu jkopru s-snin 1951-1963; 1964-1973 u għalhekk jonqos xi volumi oħra biex jingħalaq dan il-proġett.

Il-Kunsill Nazzjonali tal-Ktieb

L-Akkademja kellha tliet laqgħat mal-Kunsill Nazzjonali tal-Ktieb (fit-30.10.2014 fl-uffiċċju tal-KNK, fid-19.12.2014 f'Dar Doreen Micallef u fil-11 ta' Ġunju 2015 fl-uffiċċju tal-KNK, fil-Librerija Pubblika, il-Furjana). F'dawn il-laqgħat ġiet diskussa l-possibiltà li l-Akkademja tieħu sehem fil-Festival tal-Ktieb.

Żjara ta' studenti mill-Kulleġġ San Tumas More lil Dar Doreen Micallef

Fit-23 ta' April 2015 saret żjara edukattiva minn studenti mill-Iskola Sekondarja tas-Subien tal-Kulleġġ San Tumas More bit-titlu "Mixjet il-Malti – minn Caxaro sa Aquilina" u kienet tinkludi żjara lill-Biblijoteka Nazzjonali, lill-Arkivju Notarili u Dar Doreen Micallef. Iż-żjara saret fl-okkażjoni tal-Jum Dinji tal-Ktieb u ħa ħsieb jorganizza s-Sur Joseph Buttigieg ma' għalliema oħra flimkien mas-Sur George Mifsud, l-Uffiċjal Edukattiv tal-Malti.

Villa Frere

Fid-29 ta' Marzu 2015 delegazzjoni magħmula minn Olvin Vella, Joe Borg, Victor Fenech u Rita Saliba ħadu sehem fi żjara li saret lil Villa Frere bil-ħsieb li aktar 'il quddiem norganizzaw attività hemmhekk mal-ħbieb ta' Villa Frere.

Żjara lill-Arkivju Nazzjonali ta' Santu Spirtu, ir-Rabat

Fit-2 ta' Lulju 2015 Rita Saliba ħadet ħsieb torganizza żjara lill-Arkivju Nazzjonali ta' Santu Spirtu, ir-Rabat. Il-Kunsill kien iggwidat mis-Sur Charles J. Farrugia, l-Arkivista Nazzjonali.

Għajnuna finanzjarja

L-Akkademja sponsorjat is-CD *Moħgaġa* tal-Mro Dominic Galea – xogħol mużikali li jsegwi d-diski kompatti *Ommi*, *Għanja* (poeżiji ta' Dun Karm), *Karba* (poeżiji ta' Rużar Briffa) u *Nirien* (poeżiji ta' Karmenu Vassallo) u jservu ta' opportunità biex il-letteratura tasal f'forma dejjem aktar popolari.

L-Akkademja ħarget ukoll l-ispejjeż għall-istampar tal-istatut tal-Għaqda tal-Malti - Università.

Ir-registrazzjoni tal-Akkademja mal-Kummissarju għall-Għaqdiet Volontarji

Fit-12 ta' Frar 2014 l-Akkademja ressqet it-talba tagħha mal-Kummissarju għall-Għaqdiet Volontarja biex tiġi registrata bħala NGO. Dan l-għarfien huwa meħtieġ u importanti biex tkun tista' tikseb il-fondi mill-UE għall-proġetti tagħha. Wara l-iskrutinju tal-applikazzjoni, il-Kummissarju sab li kollox kien konformi mal-liġi hlief l-artiklu 5.8.1 tal-istatut li jgħid li l-Laqqgħa Ġenerali tissejjaħ kull sentejn. L-Akkademja tkun eligibbli biex tissieheb bħala NGO wara li ssir emenda li biha tintrabat fl-istatut tagħha li ssir Laqqgħa Ġenerali darba fis-sena u fiha jiġu approvati r-Rapport Amministrattiv u r-Rapport Finanzjarju mill-membri.

Bust ifakkar lil Kilin

L-Akkademja bdiet ħidma mal-qraba ta' Kilin (Michael Spiteri) biex jitwaqqaf bust fir-Rabat f'għieħu. Fl-4 ta' Settembru 2014 saret talba lill-Fond għall-Kawżi Ġusti biex jinkisbu l-fondi meħtieġa u giet approvata s-somma ta' €2000. Dakinhar tal-kxif tal-bust għandu wkoll jitnieda l-ktieb *Tinsiex, Publius, tinsiex* maqlub għall-Ingliż mill-awtur innifsu.

Korrispondenza importanti

Matul dawn is-sentejn il-Kunsill ilmenta kemm-il darba mal-awtoritajiet kull fejn ra l-Malti jitwarrab, fost oħrajn: mal-PBS wara d-deċiżjoni li ma jixxandarx il-kummentarji tal-partiti tat-Tazza tad-Dinja bl-ilsien Malti; mal-President ta' Malta għax kienet tistona li matul il-quddiesa tal-Milied ta' nofsillejl, fil-Konkattedral ta' San Ġwann, il-kant sar kważi kollu bl-Ingliż; mal-awtoritajiet (inkluż Nng Promotions) biex fil-kunċerti ta' Joseph Calleja tinstema' l-lirika Maltija u gie mgħarraf il-Kumitat Tekniku għall-Malti fil-Mużika u l-Ispettaklu dwar dan; tqanqlet reazzjoni fil-ġurnali b'rabta mad-*Dokument ta' Konsultazzjoni* li ħareġ il-Ministeru tal-Edukazzjoni fl-4 ta' Lulju 2015 u ftit tal-jiem wara għaddiet korrispondenza mal-Ministru tal-Edukazzjoni bl-oġġezzjonijiet fuq l-istess dokument u fost affarijiet oħra l-Akkademja għamlitha ċara 'li hija tassew ironija li waqt li d-Dokument jishaq li l-Malti "huwa aspett ewlieni fl-identità Maltija u jişhoqqlu jiġi ttrattat b'rispett u protett kif mistħoqq", l-istess Dokument jinkludi argumenti sorpassati, fih bosta ineżattezzi u kien varat b'bosta żbalji ortografiċi'.

Ittra oħra ntbagħtet lill-Qrati tal-Ġustizzja biex il-Bibbja li jaħilfu fuqha l-Maltin tkun bil-Malti u biex fil-filmati tal-aħbarijiet mill-qorti tidher il-Bibbja bil-Malti wkoll u mhux il-Qoran u Bibbja bl-Ingliż biss.

F'korrispondenza oħra mal-Ministeru tal-Edukazzjoni tressqet il-proposta biex il-Kulleġġi jissem mew għal Maltin magħrufa u f'ittra lill-Kurja, l-Akkademja fissret ir-rikonoxximent tagħha lill-Kap u 'l-għalliema tal-Kulleġġ San Elija għas-senjaletika bil-Malti li qed tintuża fil-bini tal-iskola tagħhom.

Kotba għal-librerija tal-Akkademja tal-Malti

Il-membri li jibagħtu kopja/i tal-pubblikazzjoni/ijiet tagħhom għal-librerija tal-Akkademja, bdew jingħataw prominenza fil-paġna tal-Akkademja fuq Facebook u kull ktieb għal-librerija f'Dar Doreen Micallef jiġi registrat u jitniżżel fis-sit tal-Akkademja.

Il-lapida f'għieħ Rużar Briffa fil-Barrakka ta' Fuq

Kienet ukoll fl-aġenda r-riallokazzjoni tal-lapida f'għieħ Rużar Briffa fil-Barrakka ta' Fuq biex terġa' titqiegħed fil-post oriġinali tagħha – proġett bi sħab mal-Għaqda tal-Malti – Università. Għaddiet korrispondenza mal-Kunsill Lokali tal-Belt, mal-Ministeru għall-Ġustizzja, Kultura u Gvern Lokali, mal-MEPA u finalment mal-Perit Mireille Fsadni (World Heritage Site Manager tal-Belt Valletta) Nhar is-6 ta' Awwissu 2015, Trevor Żahra, Victor Fenech u s-Segretarju kellhom laqgħa fuq il-post mal-Perit Wendy Jo Attard fejn giet eżaminata l-plakka li kienet twaħħlet mill-Moviment Qawmien Letterarju fl-1972 u x'jeħtieġ li jsir biex din titqiegħed fil-post oriġinali tagħha.

F'hidma oħra mad-Dipartiment tal-Malti tal-Università u mal-Għaqda tal-Malti – Università, l-Akkademja ħabirket biex titqiegħed lapida kommemorattiva f'għieħ Ġan Anton Vassallo fil-Knisja tal-Karmnu, il-Belt, fejn jinsab midfun. Il-lapida oriġinali jidher li ntilfet waqt li kien qed isir xogħol ta' restawr. Tressaq rikors lill-Kurja u sa issa nkiseb il-permess meħtieġ.

F'dawn is-snin, l-Akkademja tal-Malti ngħaqdet ma' numru ta' entitajiet f'appoġġ finanzjarju għall-pubblikazzjoni tad-*Damma tal-Kliem Kartaginiż imxerred fil-Fomm tal-Maltin u Għawdxin* tal-Kan. Ġan Frangisk Agius de Soldanis – traskrizzjoni ta' Rosabelle Carabott u Joanne Trevisan, riveduta u editjata minn Rosabelle Carabott taħt id-direzzjoni ta' Dr Olvin Vella, b'disinn u fotografija ta' Daniel Cilia.
